

Брюксел, 18 ноември 2014 г.
(OR. en)

15559/14

FREMP 206
COHOM 155
JAI 877
DROIPEN 133
SOC 784
JUSTCIV 293
COPEN 285

БЕЛЕЖКА ПО ТОЧКИ „I/A“

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители (II част)/Съвета
№ предх. док.:	15558/14 FREMP 205 COHOM 154 JAI 876 DROIPEN 132 SOC 783 JUSTCIV 292 COPEN 284 14416/14 FREMP 174 JAI 783 DROIPEN 121 SOC 701 JUSTCIV 246 COHOM 143 COPEN 253
Относно:	Проект за заключения на Съвета относно утвърждаването и защитата на правата на детето

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Работната група „Основни права, граждански права и свободно движение на хора“ обсъди проекта за заключения относно утвърждаването и защитата на правата на детето на заседанието си от 3 ноември 2014 г. След допълнителна писмена консултация с делегациите в приложението е поместен компромисен текст.

II. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

2. Корепер се приканва да постигне съгласие проектът за заключения, изложен в приложението към настоящата бележка, да бъде представен на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 4 и 5 декември 2014 г., а Съветът се приканва да приеме проекта за заключения.

**Проект за заключения на Съвета
относно утвърждаването и защитата на правата на детето**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД насърчаването на защитата на правата на детето, като една от основните цели на Европейския съюз, заявени в член 3, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), съгласно който ЕС насърчава защитата на правата на детето, както и в член 3, параграф 5 от ДЕС, където се постановява, че в отношенията си с останалата част от света Съюзът допринася за защитата на правата на човека и в частност тези на детето;

КАТО ПРИПОМНЯ, че правата на детето са гарантирани в Хартата на основните права на Европейския съюз.¹ В член 24 от Хартата на основните права на Европейския съюз е записано, че висшият интерес на детето е принцип от първостепенно значение при всички действия, свързани с децата, че децата имат право на закрила и на грижите, необходими за тяхното благоденствие, и че мнението на децата се взема под внимание по въпросите, които ги засягат, в зависимост от възрастта и зрелостта им. В нея се гарантира освен това правото на всяко дете да поддържа редовно лични отношения и преки контакти с двамата си родители, освен когато това е против неговия интерес. В допълнение член 32 от Хартата забранява детския труд и гарантира закрила на младите хора на работното място;

КАТО СЕ ВЪЗПОЛЗВА от възможността да отбележи 25-ата годишнина от приемането на Конвенцията на ООН за правата на детето (UNCRC)². Политиките и действията на ЕС, които оказват въздействие върху правата на детето, трябва да продължат да се ръководят от принципите и стандартите, заложиени в UNCRC;

¹ Харта на основните права на Европейския съюз, ОВ С 83, 30.3.2010 г.

² Достъпна на адрес: <http://www.unicef.org/crc/>. Първият факултативен протокол към Конвенцията на ООН за правата на детето е относно участието на деца във въоръжен конфликт; Вторият факултативен протокол се отнася до търговия с деца, детска проституция и детска порнография; Третият факултативен протокол е относно процедурата за подаване на жалби.

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания³, където член 7 от конвенцията изисква държавите — страни по конвенцията, да предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца;

КАТО ПОТВЪРЖДАВА ОТНОВО, че държавите членки носят главната отговорност за утвърждаване и защита на правата на човека, включително правата на детето;

КАТО ПРИВЕТСТВА напредъка, постигнат чрез успешното изпълнение на „Програмата на ЕС за правата на детето“ (2011-2014 г.)⁴, в която се определят принципите и целите на ЕС в тази област, насочени към гарантиране, че всички политики на ЕС, които оказват въздействие върху децата, зачитат техните права, и се посочват единайсет конкретни действия за изпълнение от Комисията;

КАТО ВЗЕМА ПРЕДВИД съществуващото законодателство на Съюза в областта на закрилата на детето, по-специално Директива 2011/93/ЕС от 13 декември 2011 година относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография⁵; Директива 2011/36/ЕС от 5 април 2011 година относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него⁶; Директива 2012/29/ЕС от 25 октомври 2012 година за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления⁷ и Регламент 606/2013 от 12 юни 2013 година относно взаимното признаване на мерки за осигуряване на защита по граждански дела⁸;

³ Достъпна на адрес:
<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/ConventionRightsPersonsWithDisabilities.aspx>

⁴ Съобщение на Комисията „Програма на ЕС за правата на детето“, док. 7226/11.

⁵ ОВ L 335, 17.12.2011 г. Поправки в ОВ L 18, 21.1.2012 г.

⁶ ОВ L 101, 15.4.2011 г.

⁷ ОВ L 315, 14.11.2012 г.

⁸ ОВ L 181, 29.6.2013 г.

КАТО ПРИПОМНЯ, че през ноември 2013 г. Комисията представи предложение за директива относно процесуалните гаранции за децата, заподозрени или обвиняеми по наказателни производства⁹ и че през юли 2008 г. тя представи предложение за директива за прилагане на принципа на равно третиране на лицата без оглед на религиозна принадлежност или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, за директива за хоризонтална недискриминация¹⁰;

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД заключенията на Европейския съвет от 26—27 юни 2014 г.¹¹, в които се подчертава необходимостта да продължат усилията за укрепване на правата на обвиняемите и заподозрените лица в наказателните производства; да се подобри защитата на жертвите и да се проучат възможностите за укрепване на правата на хората, по-специално на децата, при съдебните производства, за да се улесни изпълнението на съдебните решения в областта на семейното право и по гражданскоправни и търговски дела с трансгранични последици;

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД въздействието на детската бедност и социалното изключване на децата и младите хора, и данните на Евростат¹², които показват, че децата са изложени на по-голям риск от бедност и социална изолация, отколкото възрастните или хората в напреднала възраст в много държави членки през 2012 г. и КАТО ОТБЕЛЯВА, че ранната интервенция и превенцията са от основно значение за разработването на по-ефективни и ефикасни политики, както и на политики за намаляване на разходите¹³;

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД заключенията на Съвета от 5—6 юни 2014 г. „Предотвратяване и борба с всички форми на насилие срещу жени и момичета, включително гениталното осакатяване на жени“¹⁴;

⁹ Док. 17633/13.

¹⁰ Док. 11531/08.

¹¹ Заключение на Европейския съвет от 26—27 юни 2014 г., EUCO 79/14, точка 11.

¹² http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/People_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion

¹³ Препоръка на Комисията 2013/112/ЕС от 20 февруари 2013 година „Инвестициите в децата — изход от порочния кръг на неравностойното положение“, ОВ L 59, 2.3.2013 г.

¹⁴ Док. 9543/14.

КАТО ПРИПОМНЯ проекта в процес на разработване от Комисията относно децата, участващи в наказателни, граждански и административни съдебни производства, и който ще осигури цялостен преглед на националните закони и практики за достъпа до правосъдие и процесуални гаранции, включващ всичките 28 държави — членки на ЕС¹⁵;

КАТО ОЦЕНЯВА научните изследвания на Агенцията на ЕС за основните права (FRA) относно непридружените и отделените от семействата си деца, търсещи убежище, децата, жертви на трафик, настойчивостта, достъпа до здравеопазване и образование за децата със статут на незаконни имигранти и с ромски произход¹⁶, и КАТО ОЧАКВА предстоящите публикации на Агенцията за националните системи относно закрилата на децата, децата с увреждания и децата и правосъдието, въз основа на събраните данни и разговорите с работещите в тази област относно положението на децата в гражданското и наказателното съдебно производство¹⁷;

КАТО ОТЧИТА и КАТО ИМА ПРЕДВИД значението на работата, извършвана от други международни организации, по-специално Организацията на обединените нации (ООН) и Съвета на Европа, както и тяхната централна роля в насърчаването и защитата на правата на децата¹⁸;

КАТО ИМА ПРЕДВИД съдебната практика, свързана с правата на детето, разработена от Съда на Европейския съюз (СЕС) и от Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ);

СЕ АНГАЖИРА:

1. да проведе тематични разисквания относно утвърждаването и защитата на правата на детето в рамките на подготвителните органи на Съвета, като например работната група „Основни права, граждански права и свободно движение на хора“ (FREMP), работната група по правата на човека (СОНОМ), или други компетентни работни групи, ако е необходимо.

¹⁵ Повече информация ще намерите на адрес: http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/friendly-justice/index_en.htm.

¹⁶ Повече информация ще намерите на адрес: <http://fra.europa.eu/en/theme/rights-child?page=projects>.

¹⁷ Повече информация ще намерите на адрес: <http://fra.europa.eu/en/project/2012/children-and-justice>.

¹⁸ Вж. например стратегията на Съвета на Европа за правата на детето (2012-2015 г.).

2. последователно да прилага „насоките относно методологичните стъпки, които да се предприемат с цел да се провери съвместимостта с основните права в рамките на подготвителните органи на Съвета“¹⁹, за да се гарантира, че ефективно се прилага подход, свързан с основните права, включително по отношение на предложения, свързани с правата на децата;

3. да увеличи политическата видимост на зачитането на правата на детето, като се ангажира с редовен диалог с Европейския парламент и Комисията относно политиките на ЕС, засягащи децата;

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ:

4. да направят необходимото действащото законодателство на Съюза в областта на защитата на децата, по-конкретно Директива 2011/93/ЕС от 13 декември 2011 година относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография²⁰, Директива 2011/36/ЕС от 5 април 2011 година относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него²¹ и Директива 2012/29/ЕС от 25 октомври 2012 година за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления²², да бъде изцяло и бързо транспонирано в националното законодателство и да се прилага;

5. да гарантират на практика, че всички деца са защитени от дискриминация и се ползват с равни възможности, за да им се даде възможност да развият пълния си потенциал;

¹⁹ Насоки относно методологичните мерки, които следва да се предприемат с цел да се провери съвместимостта с основните права в рамките на подготвителните органи на Съвета, док. 10140/11. [след като бъдат одобрени, да се актуализира препратката към версията от 2014 г.].

²⁰ ОВ L 335 от 17.12.2011 г., ОВ L 335 от 17.12.2011 г. Поправки в ОВ L 18, 21.1.2012. Дания не е участвала в приемането на тази директива и не е обвързана от нея.

²¹ ОВ L 101, 15.4.2011 г., Дания не е участвала в приемането на тази директива и не е обвързана от нея.

²² ОВ L 315, 14.11.2012 г., Дания не е участвала в приемането на тази директива и не е обвързана от нея.

6. да увеличат усилията си за предотвратяване на бедността при децата в контекста на стратегията „Европа 2020“ и предаването на неравностойното положение от поколение на поколение, като се съсредоточат по-специално върху изпълнението на Препоръка 2013/112/ЕС на Комисията „Инвестициите в децата — изход от порочния кръг на неравностойното положение“ (2013 г.)²³, по-специално чрез мерки, които: подпомагат достъпа на родителите до адекватни ресурси под формата на платена заетост и семейни и детски помощи, подпомагат достъпа до качествени и финансово постижими услуги (като например образование и грижи в ранна детска възраст) и механизми за подкрепа, които насърчават участието на децата във вземането на решения, които засягат техния живот;
7. да подпишат, ратифицират и прилагат Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Конвенция от Истанбул)²⁴, в която се отчита, че децата могат да бъдат жертви на домашно насилие и се обръща внимание на формите на насилие срещу жените, които засягат по-специално момчетата, включително гениталното осакатяване на жените и принудителните бракове, и която насърчава всички членове на обществото, и особено мъжете и момчетата, активно да допринасят за предотвратяване на всички форми на насилие;
8. да ратифицират и прилагат Конвенцията на Съвета на Европа за закрила на децата срещу сексуална експлоатация и сексуално насилие (Конвенцията от Лансароте)²⁵, в която се посочва, *inter alia*, че страните по Конвенцията предприемат необходимите законодателни или други мерки, за да предотвратят всички форми на сексуална експлоатация и сексуално малтретиране на деца и за защита на децата;
9. да предвидят подписването и ратифицирането на трите факултативни протокола към Конвенцията на ООН за правата на детето: относно участието на деца във въоръжен конфликт; относно търговията с деца, детска проституция и детска порнография; и относно процедурата за подаване на жалби²⁶;

²³ ОВ L 59, 2.3.2013 г.

²⁴ http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/convention-violence/default_en.asp.

²⁵ http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/children/default_en.asp.

²⁶ Достъпна на адрес: <http://www.unicef.org/crc/>.

10. да укрепват когато е целесъобразно мониторинга, докладването и механизмите за подаване на жалби, свързани с правата на детето, чрез независими институции за насърчаване и защита на правата на човека в съответствие с Парижките принципи на ООН, и да използват, когато е необходимо, съответния анализ и показатели, разработени от Европейската комисия и FRA²⁷;

11. да развият и подобрят събирането, анализа и разпространението на изчерпателни и съпоставими данни за зачитането на правата на детето;

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА:

12. да признаят изцяло децата като притежатели на права и да гарантират спазването на принципа за висшия интерес на детето във всички политики, които засягат децата;

13. да прилагат ефективно правото на детето да бъде изслушано, консултирано и да участва във всички въпроси, които го засягат, по-специално като предоставят на всички деца възможност да изразят своето мнение и като гарантират, че на тези мнения се отдава необходимото значение в съответствие с възрастта и зрелостта на децата;

14. да предприемат ефективни мерки, за да гарантират равен достъп на всички деца, включително на тези в уязвимо положение, които също могат да бъдат изложени на риск от различни форми на дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, до качествено образование, жилищно настаняване, здравни услуги и защита;

15. да отделят особено внимание на непридружените малолетни и непълнолетни лица, които емигрират и/или се нуждаят от закрила;

²⁷ Разработване на индикатори за защитата, зачитането и насърчаването на правата на детето в Европейския съюз, достъпно на адрес: http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/358-RightsOfChild_summary-report_en.pdf; Показатели от проучването за децата и правосъдието са на разположение в официалния списък на адрес: www.childreninjudicialproceedings.eu.

16. да увеличат усилията за създаване на правосъдни системи и процедури, съобразени с интересите на децата, с цел да се увеличи координацията между националните органи и да се улесни достъпа на децата до правосъдие;

17. да предоставят или подобряват подходящото обучение, подкрепа и насоки за съответните специалисти в техните съответни области на експертен опит при работа с деца, по-специално чрез укрепване на уменията за общуване с децата на тяхното равнище на разбиране по отношение на потребностите им, както и да предлагат достъп на самите деца до информация за правата на човека, включително чрез образование и обучение, в съответствие с Декларацията на ООН относно правата на човека, образованието и обучението и Световната програма за образование по правата на човека;

18. да укрепват транснационалното сътрудничество и да обменят най-добри практики в областта на събирането, анализа и разпространяването на данни, за да се справят по-ефективно със случаите на отвлечане на деца, изчезнали деца, събирането на семейството, жертвите на трафика на хора, сексуалната експлоатация и най-тежките форми на детски труд, както и да предотвратяват и да се борят срещу сексуалния туризъм, свързан с деца, наред с другото;

19. да положат повече усилия, за да се гарантира, че децата, включително децата в неравностойно положение и децата с увреждания, могат да се възползват изцяло от новите технологии и интернет, като същевременно се подобрява тяхната безопасност и защита;

ПРИКАНВА КОМИСИЯТА:

20. да разработи обновена програма на ЕС за правата на детето в съответствие с принципите за по-добро регулиране;

21. да даде предимство на политически мерки за предотвратяване и борба с детската бедност и социалната изолация и да помогне на държавите членки да използват програмите на Европейските структурни и инвестиционни фондове, предназначени за тази цел;

22. да насърчава и подкрепя държавите членки в разработването на интегриран подход към системите за закрила на детето чрез набелязване на съществуващи инструменти и възможности за взаимодействие на равнище ЕС, които могат да послужат за тази цел;

23. да засили координацията с държавите членки, наред с другото, чрез оказване на помощ с обмен и разработване на най-добри практики;

24. да подобрява стратегическото сътрудничество с външни заинтересовани страни (международни организации, учени и представители на гражданското общество, както и със страните партньори, където е уместно);

ПРИКАНВА СЪОТВЕТНИТЕ ОРГАНИ, СЛУЖБИ И АГЕНЦИИ НА СЪЮЗА:

25. Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA), Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO), Европейския институт за равенство между половете (EIGE), Европейския полицейски колеж (CEPOL), Frontex, Евроюст и Европол да продължат усилията си в областта на защитата на правата на детето, съгласно съответните им правомощия и области на компетентност;

26. да обединят експертните си познания в съответствие със своите мандати;

27. Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) да проведе допълнителни изследвания в областта на правата на детето чрез общоевропейски проучвания относно недискриминацията на децата и тяхното благосъстояние, както и относно положението на определени групи в ЕС; във връзка с това FRA следва да продължи своята практика, която се основава на член 24 от Хартата на основните права на Европейския съюз, да включва деца в своите изследвания, като има предвид висшия интерес на детето и в съответствие с разпоредбите на националното законодателство;

28. FRA, да продължи своите изследвания относно участието на деца в съдебни производства;

ПРИЗОВАВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, ВЪРХОВНИЯ ПРЕДСТАВИТЕЛ И КОМИСИЯТА

29. да гарантират, че в рамките на основания на правата подход, одобрен от Съвета в неговите заключения от май 2014 г.²⁸, се обръща надлежно внимание на правата на детето и тяхното интегриране във всички политики и действия на ЕС, както беше поискано и в Европейския консенсус за развитие (2005) и Насоките на ЕС за утвърждаването и защитата на правата на детето (2008), като повишаването на капацитета на всички съответни фактори в ЕС в областта на правата на детето също е приоритет;

30. да запазят своята решимост и да продължат да утвърждават и защитават правата на децата в съответствие със стратегическата рамка на ЕС и Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията²⁹;

31. в съответствие със своите области на компетентност, да засилят подкрепата си за страните партньори в борбата с всички форми на насилие срещу деца, наред с другото чрез насърчаване на правната реформа и укрепване на способностите за утвърждаване и закрила на правата на детето на национално равнище, в съответствие с насоките на ЕС за правата на детето и насоките на ЕС относно децата и въоръжените конфликти³⁰;

32. да подкрепят инициативата на гражданското общество „Призив за глобално изследване върху лишаването от свобода на деца“³¹ с цел изчерпателно събиране на данни и статистика от всички региони относно броя и положението на задържаните деца; споделяне на най-добри практики; и формулиране на препоръки за ефективни мерки;

²⁸ Док. 9987/14.

²⁹ Док. 11855/12.

³⁰ Достъпни на адрес:

<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/GuidelinesChildren.pdf>

³¹ Достъпна на адрес: <https://www.defenceforchildren.org/newsletter/special-newsletter/423-special-newsletter-call-for-a-global-study-on-children-deprived-of-liberty-april-2014.html>

33. да останат изцяло обвързани с утвърждаването и защитата на правата на детето, включително посредством политически диалог с трети държави и по-активно да насърчават ратифицирането и ефективното прилагане на Конвенцията на ООН за правата на детето и факултативните протоколи към нея;

34. да потърсят ефективно и цялостно решение на проблема с краткосрочното, средносрочното и дългосрочното въздействие на въоръжените конфликти върху децата и във връзка с това да продължат да подкрепят и да си сътрудничат със съответните участници, включително като подкрепят кампанията „Деца, а не войници“³², иницирана от специалния представител на генералния секретар на ООН за децата и въоръжените конфликти и УНИЦЕФ, в сътрудничество с други партньори от ООН, която има за цел до 2016 г. да се преустанови и предотврати набирането и използването на деца от националните сили за сигурност по време на конфликти;

35. да останат напълно ангажирани с премахването на най-тежките форми на детски труд до 2016 г.; да приложат изцяло заключителния документ от Третата световна конференция относно детския труд, състояла се в град Бразилия от 8 до 10 октомври 2013 г.³³, и пътната карта за постигането на целта за премахване на най-тежките форми на детски труд³⁴ до 2016 г., приета на Втората световна конференция относно детския труд в Хага през 2010 г.;

36. да премахнат всички форми на дискриминация срещу момичетата и жените и да предприемат мерки за противодействие на стереотипите за представяне на ролята на половете и други предразсъдъци, основани на идеята за непълноценност или превъзходство на някой от половете, и да включат в този контекст принципа за равенството между половете във всички политики и програми за развитие и права на човека, включително и в тези, които са свързани с децата, и тези, които са специфични за децата от женски пол³⁵;

³² <https://childrenandarmedconflict.un.org/children-not-soldiers/>

³³ Достъпна на адрес: <http://www.ilo.org/ipec/Campaignandadvocacy/BrasiliaConference/lang-en/index.htm>

³⁴ <http://www.ilo.org/ipecinfo/product/viewProduct.do?productId=13453>

³⁵ В отговор на призива, отправен от Съвета на ООН по правата на човека през 2012 г., Резолюция A/HRC/RES/19/37, 17а.

37. да продължат да развиват и укрепват стратегиите за предотвратяване и премахване на всички форми на насилие срещу момичета, в т.ч. сексуалното насилие и вредните традиционни практики или опасни обичаи, включително гениталното осакатяване на жени, деца, ранните и принудителните бракове, посредством приемането и прилагането на законодателство и, когато е уместно, чрез изготвяне на цялостни, мултидисциплинарни и координирани национални планове, програми или стратегии за защита на момичетата, както и чрез насърчаване на инициативи за повишаване на осведомеността и за обществена мобилизация за защита на техните права³⁶ и за образование по правата на човека;

38. в съответствие с член 7 от Конвенцията на ООН за правата на детето, непрекъснато да повишават осведомеността относно значението на регистрирането на новородените на национално, регионално и местно равнище.

³⁶ В отговор на призива, отправен от Съвета на ООН по правата на човека през 2008 г. Резолюция A/HRC/7/L.34.Rev.1, 23б.